

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 26 квітня 2024 року

Одеса
«Фенікс»
2024

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

Матеріали видано в авторській редакції

ISBN 978-617-8430-05-4

© НУ «Одеська юридична академія, 2024
© Автори статей, 2024

Єрмоєнко Світлана Василівна ПЕРЕКЛАД АНГЛІЙСЬКИХ ДІЄСЛІВ ГОВОРІННЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ В ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ	915
Іванова Наталія Георгіївна МЕТОДИЧНІ НАСТАНОВИ КРЕАТОРІВ САЙТУ VIDEOELE (ПОЧАТКОВИЙ РІВЕНЬ НАВЧАННЯ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ)	916
Козак Тетяна Борисівна ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СЕМАНТИКИ СЛОВА BLAU ‘СИНІЙ, БЛАКИТНИЙ’ У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ	919
Марчук Ірина Петрівна ВИКОРИСТАННЯ ЕЛІТНОГО КОНТЕКСТУ В НАВЧАННІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 081 ПРАВО	921
Потенко Людмила Олександрівна ІННОВАЦІЙНЕ ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТІ.	923
Томчаковський Олександр Георгійович НЕВЕРБАЛЬНА КОМУНІКАЦІЯ: АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ.	925
Тупікова Тетяна Валеріївна ГЕНЕАЛОГІЧНА СПОРІДНЕНІСТЬ GELB I GRÜN	927
Швелідзе Лідія Дмитрівна ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У КОНТЕКСТІ ПЕРЕКЛАДУ	929
Alexeyev Mykola CLEAR ENGLISH OF LAW: A POSSIBILITY OR A NECESSITY?	931
Ковальова Ксенія Олександрівна КОНЦЕПТ ТЕКСТИЛЬ ЯК КУЛЬТУРОЛОГІЧНА КОНСТАНТА АНГЛОМОВНОЇ КАРТИНИ СВІТУ.	933
Лесневська Катерина Вікторівна СУЧАСНІ ТРЕНДИ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ	934

СЕКЦІЯ 26. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІКИ, ЛІНГВІСТИКИ ПРАВА ТА ЗМІ

Мамич Мирослава Володимирівна, Шевченко-Бітенська Олена Валентинівна ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТВОРІВ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ	937
Кісельова Анастасія Андріївна, Мамич Мирослава Володимирівна ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕННЯ МЕРЕЖЕВОЇ ЛІТЕРАТУРИ.	939
Назаренко Оксана Миколаївна, Кабанцева Надія Вікторівна АВТОРСЬКИЙ КОМЕНТАР ЯК МЕТАТЕКСТ ІСТОРИЧНОГО РОМАНУ «МАЛЬВИ» РОМАНА ІВАНИЧУКА	941

СЕКЦІЯ 27. ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

Колкутіна Вікторія Вікторівна ОПОВІДНА СТРАТЕГІЯ СУЧАСНОГО СТОРІТЕЛІНГУ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	943
Маляренко Тетяна Анатоліївна ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНО-КИТАЙСЬКИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН	945
Скалацька Олена Віталіївна МІЖНАРОДНІ ПОДІЇ В МЕДІЙНИХ ТРЕНДАХ	946
Владишевська Вікторія Вікторівна, Демченко Олександр Петрович ДИПЛОМАТИЧНЕ ЛИСТУВАННЯ ЯК СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНЕ ЯВИЩЕ	948
Грушевська Юлія Андріївна РОЛЬ ВЛАСНОЇ НАЗВИ У СКЛАДІ РЕКЛАМНОГО ТЕКСТУ	950
Літвінчук Ірина Сергіївна АДАПТАЦІЯ ЗМІ ДО НОВИХ ВИМОГ ЦИФРОВОЇ ЕРИ: ВІД ТРАДИЦІЙНИХ ДО ЦИФРОВИХ	952
Menshykova Zhanna, Menshykova Anastasiia MARKETING COMMUNICATIONS: TRENDS AND PROSPECTS	954
Чубук Олег Леонтійович ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ РЕДАКЦІЙ ПІСЛЯ РЕЛОКАЦІЇ І ДЕОКУПАЦІЇ	956

СЕКЦІЯ 28. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Барсукова Тетяна Олександрівна, Смолякова Ірина Дмитрівна МОТИВАЦІЯ ДО РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ СУЧАСНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	959
Антіпова Жанна Ігорівна, Кучеренко Геннадій Васильович АДАПТИВНЕ ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК СОЦІАЛІЗАЦІЯ ЛЮДЕЙ З ОБМЕЖАНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ	961

Очевидно, що дана стародавня семантика *blau* була досить неоднорідною у своєму колірному прояві і передавала гаму від світлого до темного. Таке вживання дозволяло слову дсакс. *bleoh*, *bleo* передавати всі кольори в цілому, позначаючи їх колір, фарба. Подібна значимість збереглася в композитах у сучасній німецькій мові, наприклад, *schwarzblau*, *dunkelblau*, *schmutzighblau*, *nachtblau*, *himmelblau*, *bläßblau*, *hellblau*. Повертаючись до германської праформи **blæ-waz* і далі реконструйованої нами іє. **bhelekwer*, можна зробити висновок, що зазначена вище розмаїтість колірною позначення у своєму сенсовому протиставленні «світлий – темний» знайшла прямий свій відбиток у відповідних складових слова: **bhele-* «світлий» і

**-kwer* «темний». Подальший розвиток германських мов, у тому числі й німецької, призвів до закріплення зазначеної форми за світлою гамою кольору і постало у вигляді синій, блакитний. Втрата древнього смислового наповнення у вигляді 'темний' спричинила поступову фонетичну редукцію кінцевої частини словоформи, що й постало в різних реалізаціях у сучасних мовах. Однак друга частина праформи зі значимістю 'світлий/темний' не зникла у сенсовому відношенні, а набула нового розвитку у вигляді *braun* 'коричневий'.

Список використаних джерел

1. Duden. Das Herkunftswörterbuch : Etymologie der deutschen Sprache. Bd. 7. 2. Aufl. / Bearb. von Günter Drosdowski. Mannheim ; Leipzig ; Wien ; Zürich : Dudenverlag, 2009. 843 s.
2. Grimm J., Grimm W. Deutsches Wörterbuch : In 33 Bänden. Leipzig : Verlag von S. Hirzel, 1860. Nachdr. München : Deutscher Taschenbuch Verlag, 1999. Bd. 2. 1776 s.
3. Kluge Fr. Etymologisches Wörterbuch der deutschen Sprache. Berlin ; New York : Walter de Gruyter, 1995. 921 s.
4. Köbler G. Taschenwörterbuch des althochdeutschen Sprachschatzes. Paderborn ; München ; Wien ; Zürich : Ferdinand Schöningh, 1994. 399 s.
5. Lexer M. Mittelhochdeutsches Taschenwörterbuch. Leipzig : S. Hirzel Verlag, 2004. 504 s.
6. Röhrich L. Lexikon der sprichwörtlichen Redensarten : In 2 Bänden. 4. Aufl. Freiburg ; Basel ; Wien : Verlag Herder KG, 1978. Bd. 1. 623 S.; Bd. 2. S. 629–1255.
7. Schützeichel R. Althochdeutsches Wörterbuch. 3.Aufl. Tübingen: Max Niemeyer Verlag, 2000. 309 s.
8. Skeat W. An Etymological Dictionary of the English Language. Oxford, 2003. 70 p.

Ключові слова: прикметники на позначення кольору, діяхронічні ознаки, розвиток семантики, реконструкція слів, бінарність, символіка, первинна номінація.

Keywords: adjectives denoting colour, diachronic properties, the development of semantics, reconstruction of words, binary opposition, symbolism, primary nomination.

Марчук Ірина Петрівна

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри іноземних мов, кандидат педагогічних наук, доцент

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛІТНОГО КОНТЕКСТУ В НАВЧАННІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 081 ПРАВО

Станом на січень 2024 року, загальна кількість адвокатів в Україні складає 66,5 тисяч осіб [1] згідно статистичним даним, отриманим у процесі соціологічних досліджень. З них 46,7 тисячі активно здійснюють адвокатську діяльність. У сучасному світі юридична освіта переживає значні зміни, спрямовані на формування фахівців нового покоління, які б здатні ефективно діяти в швидко змінюваних умовах правової реальності. Елітний підхід до навчання здобувачів освіти за фахом 081 "Право" передбачає створення умов для розвитку лідерських якостей,

критичного мислення та інноваційного підходу до вирішення правових питань. Вищі навчальні заклади Великої Британії користуються всесвітнім визнанням, що обумовлено їхніми строгими академічними критеріями, історичною значущістю, а також випускниками, які зробили значний внесок у різноманітні сфери життя. Для України університети Великої Британії можуть стати гідним взірцем для вивчення досвіду використання елітного контексту в навчанні в академічному середовищі. Серед престижних британських університетів можна виділити:

- Оксфордський та Кембриджський університети, відомі як "Oxbridge", славляться своїми високими вимогами до кандидатів та неперевершеними освітніми програмами, в тому числі бінарними.
- Лондонська школа економіки та політичних наук (LSE), яка спеціалізується в соціальних науках і має значний вплив на формування економічної та політичної думки.
- Університет Сент-Ендрюса, найдавніший вищий навчальний заклад Шотландії, знаний своїми традиціями та високими академічними стандартами.
- University College London (UCL), який пропонує широкий вибір освітніх програм і є одним із лідерів у сфері наукових досліджень.

Ці установи не тільки забезпечують високоякісну освіту, але й дають змогу здобувачам освіти стати частиною великої академічної спільноти з багатовіковими традиціями. Вони також відомі завдяки своїм випускникам, серед яких багато відомих вчених, політиків, літераторів та інших впливових людей. Отримання освіти в цих університетах відкриває перед студентами шлях до успішної професійної кар'єри та міжнародного визнання. Серед англomовних авторів, які писали про елітний підхід в освіті, можна назвати Девіда Вільямсона Шафера (David Williamson Shaffer), американського вченого з Центру дослідження навчання Університету Вісконсин-Медісон. Він висловлював думку про необхідність переосмислення освіти у контексті сучасної економіки знань [3]. Також важливими фігурами в цій галузі є Ральф Тайлер та Бенджамін Блум, які розвивали ідеї інтеграції та інтердисциплінарності в освіті.

Основні принципи елітного підходу стандартизовані в різних країнах:

1. Індивідуалізація навчання – програми навчання мають бути адаптовані до особистісних особливостей та потреб кожного студента (студентоцентричність).
2. Практична спрямованість – акцент на практичному застосуванні знань, що включає роботу з реальними юридичними справами та участь у міжнародних конкурсах.
3. Міждисциплінарність – інтеграція знань з різних галузей права та суміжних дисциплін для формування комплексного розуміння правових процесів.
4. Міжнародна перспектива – залучення студентів до міжнародних програм обміну та стажувань для розширення світогляду, кроскультурної комунікації та знань про міжнародне право.
5. Розвиток лідерського потенціалу – стимулювання студентів до активної участі в науковій, громадській та організаційній діяльності.

Незважаючи на очевидні переваги, елітний підхід до навчання має свої виклики. Один з них – це необхідність забезпечення високої якості освітнього процесу, що вимагає значних ресурсів та кваліфікованих викладачів. Також важливим є питання доступності такої освіти для значного кола здобувачів. На думку авторки великої значущості набуває стиль комунікації між викладачем та здобувачем освіти, створення атмосфери взаємоповаги, підтримки, розуміння та співробітництва, спрямованого на здобуття суспільно значущого результату. Створення іміджу, власного бренду майбутнього правника пов'язано не тільки з формальним набуттям знань та фахових якостей, а також і з процесом виховання в національному університеті, відомому своїми традиціями та прагненням до інновацій. Для цього очевидно необхідними є педагогічні лабораторії та майстер-класи, обмін досвідом з експертами з інших університетів України та зарубіжжя.

Проте, перспективи, які відкриває елітний контекст, безсумнівно, варті зусиль. Випускники, які пройшли через таку систему навчання, стають не тільки кваліфікованими юристами,

але й лідерами, здатними впливати на розвиток правової системи країни та світу. Елітний контекст навчання є ключовим для підготовки фахівців нового покоління, які будуть відповідати викликам сучасної юридичної реальності. Він вимагає інвестицій у якість освіти та розвиток інноваційних методів навчання, але результати, які можна отримати, перевищують всі очікування.

Список використаних джерел

1. Національна асоціація адвокатів України. URL: <https://unba.org.ua/news/8068-ozvucheno-real-nu-kil-kist-advokativ-sistemi-bpd.html>
2. World study. URL: <https://world-study.ua/uk/education/united-kingdom/>
3. Інтегроване навчання як освітній пазл. URL: <https://nus.org.ua/view/integrované-navchannya-yak-osvitnij-pazl/>
4. Марчук І. Тенденції розвитку сучасної дидактики: аналіз досвіду системи освіти Великої Британії. *Світ дидактики: дидактика в сучасному світі* : матеріали III Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Київ, 7–8 листоп. 2023 р.) / Нац. акад. пед. наук України. 2023. С. 200–201.
5. Марчук І., Іванова Н. Аналіз досвіду менеджменту системи професійної орієнтації у Великій Британії. *Методика та специфіка викладання іноземних мов у закладах вищої освіти* : матеріали Всеукр. наук.-метод. інтернет-конф. (м. Харків, 2 груд. 2021 р.) / Нац. акад. нац. гвардії України. 2021. С. 49–51.

Ключові слова: елітний контекст, академічне середовище, виховання, кваліфікований юрист, власний бренд.

Keywords: elite context, academic environment, education, qualified lawyer, own brand.

Потенко Людмила Олександрівна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри іноземних мов, кандидат філологічних наук, доцент*

ІННОВАЦІЙНЕ ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТІ

Кожна реформа системи освіти передбачає попереднє осмислення цілей освіти, її завдань, а також ролі навчальних закладів у забезпеченні впровадження і практичного застосування новітніх освітніх технологій. В усьому світі реформи та інновації є одним із лейтмотивів будь-якої дискусії про проблеми освіти, а також одними з найактуальніших питань, що хвилюють освітянські кола. В освітньому секторі **інновації** – це стійке впровадження нових ідей, які ґрунтуються на процесах навчання. У будь-якій інновації в цій сфері бажані освітні цілі видозмінюються або, принаймні, ставляться під сумнів. Практично скрізь у сучасному світі усвідомлення проблем, що постають перед освітою, інтенсифікує пошук базових орієнтирів або переорієнтацій.

З огляду на активне використання сучасних мобільних пристроїв та поширення освітніх застосунків для мобільних пристроїв, а також постійне зростання кількості цифрових навчальних матеріалів у різних сферах освіти все більшого поширення набуває **технологія мобільного навчання**.

Mobile-learning (мобільне навчання) – це інновація, яка, безумовно, буде зазнавати змін, виходячи з нових тенденцій в освіті та технологіях. Значну частину навчального контенту можна легко зрозуміти, використовуючи інноваційні освітні методики та слова: мобільні технології, мобільне навчання, мобільний додаток, онлайн-платформа.